

UN STUDIU AL VIOLENȚEI COTIDIENE

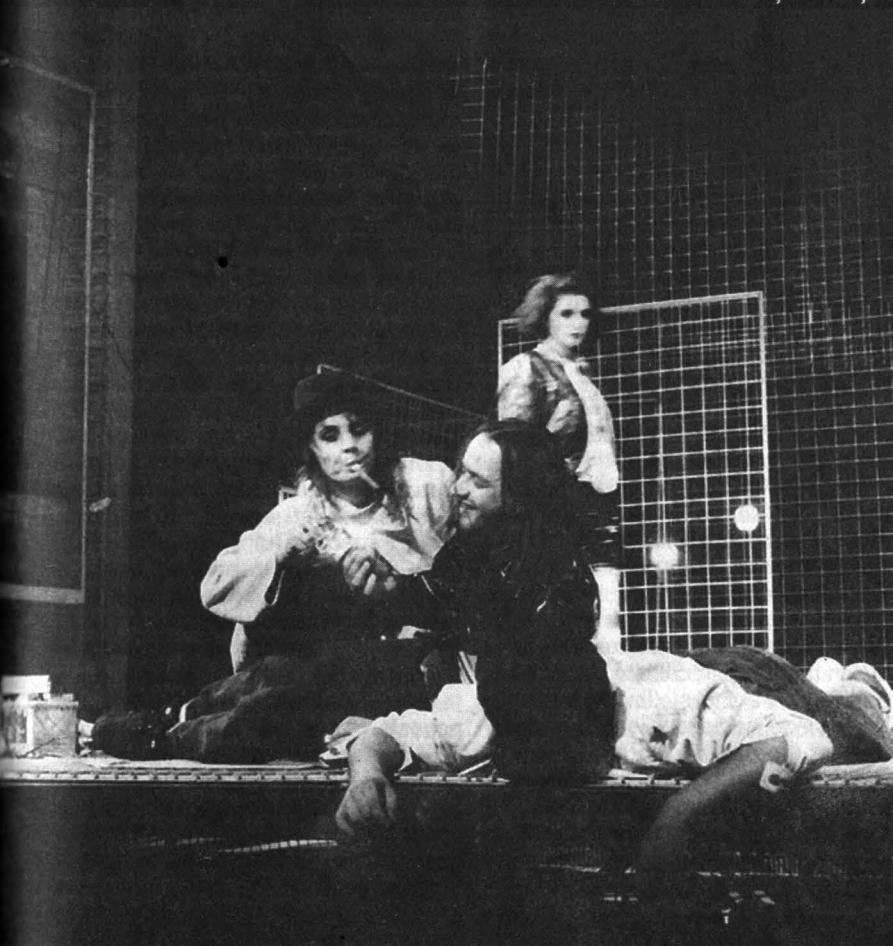
UPERCUT STÂNGA de Joël Jouanneau. Traducerea: Dragoș Galgoțiu ● **TEATRUL ODEON** ● Data reprezentației: 20 iunie 1997 ● Regia și colajul muzical: Dragoș Galgoțiu ● Scenografia: Vittorio Holtier ● Distribuția: Camelia Maxim (Cloack), Ovidiu Niculescu (Widish), Mihaela Mihăescu (Denfer), Marius Stănescu (Nigger), Dan Bădărău (Străinul), Ioan Batiș (Prince), Constantin Cojocaru (Bonsai).

Dacă poezia franceză și-a găsit adesea în soarta marginalizaților de tot felul teme de meditație lirică în ton mai frust (Villon) ori mai sofisticat (Baudelaire), dramaturgia franceză a rămas imună la subiect până relativ

de curând, când realitatea socială i-a obligat pe autori să devină atenți. Astfel încât problematica imigranților săraci și a raporturilor încordate dintre ei și **establishment**, pe de o parte, și dintre ei și pegra autohtonă, pe de altă parte, a început să pătrundă tot mai des în piesele franțuzești contemporane (ca, de altminteri, și în textele de actualitate nemțești, englezești etc.). Exemple – superioare ca nivel al realizării artistice – sunt în acest sens dramele lui Bernard-Marie Koltès, jucate, câteva, și în teatrele noastre. În aceeași zonă tematică se situează și textul lui Joël Jouanneau, montat, în premieră pe țară, la Teatrul Odeon. Dramaturg, poet, eseist, scenarist de film, Jouanneau pornește, în **Upercut**

stânga, de la un fapt divers real – o adolescentă locuind, împreună cu alți **sans toits**, într-un imobil părăsit, înjunghie un muncitor algerian fiindcă acesta, nefumător, nu-i poate oferi un foc –, pentru a ajunge la un mic, dar pătrunzător studiu al violenței cotidiene, al agresivității fără motiv aparent. Din păcate, traducerea destul de brută, efectuată de regizorul Dragoș Galgoțiu, nu permite considerații stilistice asupra textului, care dă uneori, în spectacol, impresia că ascunde mai mult decât se vede din sală. De unde, nu-i vorbă, nici nu se aude mare lucru, pentru că regizorul îneacă de-a dreptul întâmplările scenice într-un noian de muzici asurzitoare care, dacă sugerează oarecum universul haotic al eroilor, te împiedică, în același timp, să-l înțelegi cu adevărat. În aceste condiții, povestea însăși se păstrează obscură, către privitor răzbătând numai o anumită stare de spirit apăsătoare și scurte momente de adevăr psihologic – date necesare, dar nu suficiente pentru a impune convingerea că, de fapt, spectacolul n-ar fi tocmai rău. Nici scenografia lui Vittorio Holtier – elocventă în privința mizeriei materiale și morale în care trăiesc personajele – nu se lasă descifrată în totalitate, căci o secțiune din decor, surghiunită într-o lojă laterală de lângă scenă, este, practic, inaccesibilă ochiului. Că, totuși, ceva din gândurile autorului și din intențiile regizorului ajunge, în cele din urmă, până la spectator, e meritul actorilor. Deși obligați să strige mai tot timpul pentru a acoperi zgomotele din jur, aceștia izbutesc să-și facă eroii credibili și, mai ales, vii. Campioni ai acestei performanțe sunt în primul rând Camelia Maxim, Mihaela Mihăescu, Marius Stănescu și Constantin Cojocaru; colegii lor, Ovidiu Niculescu, Dan Bădărău și Ioan Batiș îi secondează, însă, mulțumitor. Dar de ce e nevoie de atâtea eforturi, și din partea interpreților, și din partea spectatorilor?

Scenă din Upercut stânga de Joël Jouanneau la Odeon (regia: Dragoș Galgoțiu)



ALICE GEORGESCU